

Bloemendaal

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	7 november 2019
Commissievergadering d.d.	:	17 oktober 2019
Commissie	:	commissies 15 / 16 / 17 oktober
Portefeuillehouder	:	wethouder N. Heijink
Programmaonderdeel	:	004. Overhead
Registratienummer	:	2019006226
Productiedatum	:	15 augustus 2019

Onderwerp

Dit voorstel gaat over de ontwerpbegroting 2020, zowel een sturingsinstrument als een document waarmee de raad de lasten en baten voor het nieuwe begrotingsjaar autoriseert.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 september 2019

besluit:

Het besluit is genomen met inachtneming van amendement D

Hangenomen

D

Amendement Begrotingsvoorstel 4 – verbeteren toegankelijkheid bushaltes

Corsanummer:

Van: D66

Aan: de voorzitter van de gemeenteraad van Bloemendaal

Onderwerp: amendement bij nieuw voorstel bij begroting nr. 4 – verbeteren toegankelijkheid bushaltes

Bloemendaal

De raad van de gemeente Bloemendaal, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

Overwegende dat

- het geen sinecure is om de begroting meerjarig sluitend te krijgen;
- het onder andere door het nog te doorlopen participatietraject niet realistisch lijkt dat in 2020 de desbetreffende bushaltes daadwerkelijk aangepast kunnen worden;
- in 2020 wel het voorbereidende werk uitgevoerd kan worden waarvoor een krediet van € 30.000 benodigd is;
- in 2021 vervolgens de aanpassingen aan de bushaltes aanbesteed en daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden;

Besluit

Besluitpunt 2 in voorstel 2019006226 zodanig aan te passen dat nieuw voorstel nr. 4 als volgt wordt aangepast:

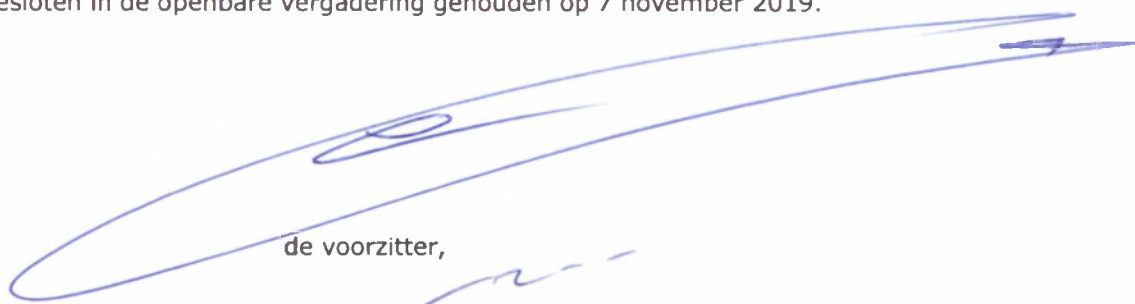
- De volgende tekst wordt geschrapt: 'Voorgesteld wordt eenmalig een budget beschikbaar te stellen in 2020.'
- De volgende tekst wordt toegevoegd: 'Het voorbereidingsbudget (€30.000) wordt beschikbaar gesteld in 2020. De kosten voor het aanpassen van de bushaltes (€170.000) worden gebudgetteerd in 2021.'

Ingediend door:

D66

Voor: 14
Tegen: 3 (CDA)
Afw: 2 (LB & HvB)

Aldus besloten in de openbare vergadering gehouden op 7 november 2019.

de voorzitter,

de griffier,

Besluit raad: aanvaard

Stemmen voor: 16

Stemmen: tegen: 1 (HvB)

Afwezig: 2 (HvB, LB)

Voorgesteld besluit

1. de begroting 2020 vast te stellen;
2. de nieuwe voorstellen nummers 1 t/m 26 vast te stellen;
3. het meerjarenperspectief 2021-2023 evenals het investeringsprogramma 2020-2023 voor kennisgeving aan te nemen;
4. de 1^e begrotingswijziging 2020 Septembercirculaire 2019 vast te stellen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Voor elk begrotingsjaar moet een begroting worden opgesteld, waarbij structurele lasten en baten in evenwicht moeten zijn. Het Rijk vraagt van gemeenten dat zij een reële, meerjarige, duurzaam sluitende begroting maken. De provincie ontvangt de begroting vóór 15 november en toetst vervolgens of de begroting voldoet aan de gestelde normen. Met de begroting kan de gemeenteraad sturen op doelen en middelen en worden tevens de lasten/baten voor het nieuwe begrotingsjaar geautoriseerd.

Beoogd effect

De begroting voldoet aan wet- en regelgeving, is compact en geeft inzicht in de doelen van de gemeente in 2020. In de begroting is waar nodig het collegeprogramma 2018 – 2022 verwerkt.

Politieke keuzeruimte

Het is aan de gemeenteraad om financiële belangen af te wegen tegen (investerings-)ambities om al dan niet middelen vrij te maken. Daarbij moet ten minste voldaan worden aan de eis van een materieel sluitende begroting van baten en lasten. Tevens is er de wens en het streven om het schuldniveau beheersbaar te houden.

Gedachtegang

Argumenten

- 1.1. *De raad stelt de begroting vast en autoriseert hiermee de baten en lasten omdat dit een bevoegdheid van de gemeenteraad is*

Conform art. 189 van de Gemeentewet is het vaststellen van de begroting een bevoegdheid van de gemeenteraad. De gemeenteraad ziet er ook op toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

De begroting is te vinden op een website waar programma's, doelen en middelen te vinden zijn. Grote mutaties worden hierin toegelicht, nieuwe voorstellen zijn te vinden in een bijlage bij dit raadsvoorstel.

- 2.1. *De nieuwe voorstellen vergen een bestuurlijke afweging*

Het gaat hier om voorstellen waar een bestuurlijke afweging gemaakt kan worden wat betreft nut, noodzaak, uitstelbaarheid, etc. Overwegingen hierbij kunnen verder zijn om structurele lasten te vermijden omdat de begroting onder druk staat. De nieuwe voorstellen zijn te vinden in een bijlage bij dit raadsvoorstel.

Overigens worden ontwikkelingen met financiële consequenties binnen bestaand beleid en waar geen bestuurlijke afweging vereist is, als mutatie in de begroting verwerkt. Gedacht kan daarbij worden aan bijvoorbeeld cao-stijging, ophoging van budgetten voor inflatie, areaaluitbreiding (woningen/inwoners) etc. Grote mutaties worden toegelicht in de begroting.

- 3.1. *Het financiële meerjarenperspectief is ter kennisname omdat de raad elk begrotingsjaar besluit over de begroting*

De jaren na het begrotingsjaar worden in beeld gebracht en zijn ter kennisname. Omdat de gemeenteraad elk jaar besluiten neemt over beleidsprioriteiten etc. zijn deze cijfers indicatief en ter kennisname.

- 4.1. *De septembercirculaire 2019 was nog niet bekend toen de begroting werd opgesteld, daarom wordt de raad gevraagd dit onderdeel te maken van de beraadslagingen en de effecten hiervan als 1^e begrotingswijziging vast te stellen.*

De begroting is in de zomer opgesteld. De septembercirculaire werd pas later bekend en de effecten zijn niet verwerkt in de begroting. Daarom wordt de gemeenteraad gevraagd dit onderdeel te maken van de beraadslagingen en de financiële gevolgen als 1^e begrotingswijziging vast te stellen. De raad ontvangt een separate brief over de consequenties van de septembercirculaire.

Kantttekeningen

Onderstaande kantttekeningen gelden voor alle voorstellen die structurele lasten met zich meebrengen of een negatief effect op de baten hebben.

1.1. Integrale afweging verkoop activa en investeringsambities is noodzakelijk om het schuldniveau te beperken

In het kader van de beperking van het schuldniveau is de gemeenteraad begin 2018 informatie aangereikt om activa te verkopen en keuzes te maken m.b.t. de investeringsambities (tussenrapportage Bloemendaal duurzaam). Aan de orde is het verkopen van de aandelen Eneco en de afweging waar de gemeente al dan niet in wil investeren.

2.1. In plaats van de voorstellen 1 t/m 26 (voorkeur college) kan de gemeenteraad kiezen voor alternatieve voorstellen (zie hieronder bij alternatieven)

2.2. Zo mogelijk structurele lasten vermijden

Omdat de begroting onder druk staat dienen structurele lasten waar mogelijk vermeden te worden.

Alternatieven voor nieuwe voorstellen

Alternatief A: Alternatieve nieuwe voorstellen 27, 28, 29 om de begroting sluitend te maken.

Zoals bij 2.1 aan de orde kwam, dienen er keuzes gemaakt te worden om de begroting sluitend te maken. Ons college stelt de raad voor om voorstellen 1 t/m 26 vast te stellen. Voorstellen 27 t/m 29 zijn alternatieve voorstellen die de raad over kan nemen om de begroting sluitend te maken in plaats van voorstellen die ons college de raad voorstelt.

Hieronder kunt u alternatieve voorstellen vinden, zie voor meer informatie de bijlage 'nieuwe voorstellen' bij de betreffende nummers hieronder.

27	Geen prijscompensatie inkoopbudgetten in 2020, voordeel € 130.000 in 2020
28	Geen prijscompensatie aan gesubsidieerde instellingen, voordeel € 53.000
29	Korting gesubsidieerde instellingen, voordeel € 150.000

Alternatief B: Incidentele lasten versus structurele lasten

De in de begroting gelabelde incidentele baten en lasten tellen niet mee bij de bepaling of de begroting reëel en duurzaam in evenwicht is en worden om die reden uit de berekening geëlimineerd. Om structurele lasten zo zuiver mogelijk in de begroting op te nemen kan een alternatief zijn om vooruitlopend incidenteel budget beschikbaar te stellen voor het eerste of tweede begrotingsjaar. Dan is er tijd voor verdere uitwerking en kan bekeken worden of een andere oplossing mogelijk is om structurele lasten te beperken of in het voordeligste geval te vermijden. Bij de voorbereiding is uitvoerig en zorgvuldig gekeken welke lasten/baten als incidenteel zijn aan te merken.

Alternatief C: Andere procedure volgen

Soms is het ook mogelijk/gewenst/noodzakelijk om een voorstel als apart raadsvoorstel aan de raad aan te bieden zodat meer tijd is om nut/noodzaak/haalbaarheid/alternatieven etc. te onderzoeken. Natuurlijk wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een integrale afweging bij de begroting maar dat is niet in alle gevallen haalbaar omdat bijvoorbeeld het voorstel bij de begroting niet rijp is voor besluitvorming maar (te) spoedeisend is om een volgende begroting af te wachten. Voorstellen binnen het beleid van de raad kunnen bij de eerstkomende bestuursrapportage (Zomernota) aan de raad worden aangeboden.

Alternatief D: Uitstel van besluitvorming over specifieke voorstellen

Soms is het mogelijk om de besluitvorming over bepaalde voorstellen uit te stellen. Dat geeft mogelijkheden voor nadere uitwerking en het vormen van alternatieven.

Overwegingen van het college

Ons college is van mening dat de nieuwe voorstellen noodzakelijk zijn om het collegeprogramma en ander beleid uit te voeren. In het licht van de financiële situatie doet ons college een aantal (pijnlijke) voorstellen om te bezuinigen om de begroting sluitend te maken.

De verwerkte mutaties in de begroting zijn conform de uitgangspunten van de Kadernota en/of een onvermijdbare bijstelling van baten/lasten binnen het beleid van de raad.

Andere overwegingen zijn:

- Baten en lasten in evenwicht houden conform de toezichteisen vanuit het rijk en provincie;
- Uit de begrotingsanalyse 2017 Bloemendaal blijkt dat het netto lastenniveau van de gemeente hoog is en voor 'bovengemiddelde lasten' afhankelijk is van 'overige baten' en dat deze 'overige baten' onder druk staan zoals het vervallen van de precariobelasting op netwerken vanaf 2022.
- De investeringsambities zijn hoog in relatie tot de beschikbare middelen. Daarom dreigt het schuldniveau op termijn buiten de kaders te komen zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.
- De rioolheffing en afvalstoffenheffing dienen kostendekkend te zijn omdat lasten hiervoor anders beslag leggen op schaarse algemene middelen.

Middelen

Algemeen

Grote (investerings-)ambities...

Mede door de grote oppervlakte van de gemeente, de vijf woonkernen en het grote aantal scholen wordt de gemeente geconfronteerd met grote investeringsopgaven. De raad heeft een norm van € 40 miljoen voor de maximale omvang van de schuld gesteld en de begroting dient materieel in evenwicht te zijn. Het tekort op de begroting zou dan (als gevolg van toenemende kapitaallasten i.v.m. IHP en andere investeringen) stijgen tot -indicatief- € 1 miljoen in 2026, € 2 miljoen in 2031 en € 3 miljoen in 2035. Dat zal dan gecompenseerd moeten worden door lagere lasten elders of hogere baten.

...en lage inkomsten uit de Algemene Uitkering.

De huidige verdeling van de Algemene Uitkering is gebaseerd op het uitgangspunt dat elke gemeente in staat moet worden gesteld om bij een gelijke belastingdruk OZB een gelijkwaardig voorzieningenniveau in stand te houden. De gemeente Bloemendaal ontvangt per inwoner de laagste bijdrage aan Algemene Uitkering in Nederland. Dat is vooral het gevolg van een goede sociale structuur, weinig centrumfunctie en een grote korting op de algemene uitkering vanwege de hoge OZB-verdien capaciteit. De mogelijkheden voor andere baten dan Algemene Uitkering en OZB zijn beperkt. Gedacht kan daarbij vooral worden aan toeristen- en parkeerbelasting, maar de mogelijkheid voor verdere verhoging is beperkt. Bij de begrotingsvoorstellen treft u een tweetal voorstellen aan voor verhoging van de toeristen- en parkeerbelasting.

De grote opgave in relatie tot de beperkte inkomsten maken het noodzakelijk om structureel de lasten te beperken om op termijn 'op minder grote voet te leven'. De keuzes daarvoor kunnen gemaakt worden op basis van de kerntakendiscussie, waar de gemeente zich kan bezinnen op verantwoordelijkheid en reikwijdte van taken. Voor de kerntakendiscussie wordt u een separaat raadsvoorstel met documenten voorgelegd.

Noodzaak ombuigen groter door tekorten binnen het Sociaal domein

Naast de hierboven geschetste opgave heeft de gemeente Bloemendaal oplopende tekorten in het sociaal domein. Dat geeft een opwaartse druk op de lasten waarvoor de gemeente onvoldoende wordt gecompenseerd door het Rijk. Bij de begroting 2020 moeten daarom scherpe keuzes worden gemaakt om de begroting sluitend te maken. De keuzes die worden voorgesteld raken (nog) niet het voorzieningenniveau voor de inwoners, het is de bedoeling dat die keuzes worden gemaakt met de kerntakendiscussie. Indien de raad onvoldoende keuzes gaat maken, komt de zelfstandigheid van de gemeente in gevaar.

Financiële middelen

- = nadeel					
+ = voordeel					
MEERJARENBEGROTING 2020 - 2023 x € 1.000		2020	2021	2022	2023
1	Stand meerjarenbegroting in PRIMAIRE begroting 2019	924	1.081	718	778
	Reeds genomen raadsbesluiten na begrotingsvaststelling:				
	- Aangenomen initiatiefvoorstel "Uitbreiding Griffie Bloemendaal"	-59	-60	-62	-62
	- Bijdrage GR Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten	-19	-21	-25	-28
	- Aanpassing bijdragen begroting VRK 2020-2023	-62	-62	-62	-62
	- VRK bluswatervoorziening	-7	-93	10	-1
	- Outsourcing GRIT	12	20	11	-15
a	Zomernota 2019	-478	-435	-424	-424
b	Mutaties meerjarenbegroting 2020-2023 (saldo lasten en baten)	-418	-657	-849	-708
2	BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2020-2023 inclusief mutaties	-106	-228	-684	-523
	Eliminatie opgenomen incidentele uitgaven en inkomsten	486	607	-65	-68
	Saldo materieel na correctie incidentele uitgaven en inkomsten	-591	-835	-619	-455
c	Nieuwe voorstellen	679	714	746	789
3	STAND MJB 2020-2023 na eliminatie van incidentele posten en incl. nieuwe voorstellen	88	-121	127	335

De opstelling van de begroting 2020 begint met de jaarschijf 2020 van de eerder vastgestelde begroting 2019 (regel 1), met vervolgens de financiële consequenties van reeds genomen raadsbesluiten zoals uitbreiding griffie en aanpassen bijdragen begroting VRK.

In regel a zijn de structurele consequenties van de Zomernota 2019 te vinden, het gaat hierbij vooral om het verlagen van de eigen bijdrage WMO-voorzieningen en verlagen van de opbrengsten gemeentelijke leges voor afgifte van paspoorten omdat de geldigheidsduur is verlengd van 5 naar 10 jaar.

In regel 1b is het saldo opgenomen van de mutaties conform de uitgangspunten van de Kadernota en/of binnen het beleid van de gemeenteraad. Enkele substantiële mutaties zijn het verhogen van het WMO budget met € 600.000, het verhogen van de budgetten jeugdhulp met € 800.000 en de cao-verhoging gemeenteambtenaren (ca. € 500.000).

Vervolgens geeft regel 2 dan de bijgestelde stand aan van de meerjarenbegroting inclusief mutaties. De bijgestelde stand na verwerking van de mutaties vertoont voor alle begrotingsjaren negatieve saldi, zie onderstaande regel.

MEERJARENBEGROTING 2020 - 2023 x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Saldo materieel na correctie incidentele uitgaven en inkomsten	-591	-835	-619	-455

Ondanks de belastingverhogingen in het voorgaande begrotingsjaar lukt het niet (meer) om de begroting 2020 en verder structureel sluitend te houden. De eerder genoemde investeringsambities, verlaagde Algemene Uitkering t.o.v. de verplichte gemeentelijke opgaves verhinderen dat. U bent daarover in de Kadernota reeds geïnformeerd en één en ander noodzaakt tot een door u zelf geïnitieerde en niet te vermijden kerntakendiscussie.

Het negatieve begrotingsresultaat is zorgwekkend en noodzaakt tot maatregelen. Los van de kerntakendiscussie reikt het college u een aantal begrotingsvoorstellen aan om het komende begrotingsjaar materieel sluitend door te komen. Vanaf 2021 wordt het financieel perspectief weer negatief. De positieve saldi voor de jaren 2022 en 2023 zijn tot stand gekomen om de tijdelijk gelabelde extra rijks gelden voor jeugd met toestemming van de provincie structureel door te zetten. Zekerheid daaromtrent is er allerm minst en is waakzaamheid voor een slechter financieel scenario geboden.

In regel 2c is het saldo te zien van nieuwe voorstellen die moeten (art. 189 GW) worden voorgesteld door ons college. Twee van die voorstellen betreffen verhoging van de toeristen- en parkeerbelasting. Drie voorstellen leggen structureel beslag op de middelen in de begroting (de aanschaf van een juridische zakenbank, de uitbreiding van het Regionaal Expertise Centrum Noord Holland alsmede de jaarlijkse bijdrage aan het wandelnetwerk ZKM). Een aantal voorstellen is

gericht op alleen 2020 en incidenteel van aard. U wordt voorgesteld deze via het begrotingsresultaat te dekken uit de flexibele algemene reserve welke daarvoor toereikend is. Een volgend voorstel behelst een bezuiniging op het onderwijsbeleid. De overige voorstellen zijn investeringsvoorstellen volgens het investeringsprogramma die bij de Kadernota zijn aangekondigd en waarvan de kapitaallasten vanaf het begrotingsjaar 2021 in de meerjarenbegroting als stelposten zijn opgenomen.

Er is bij de voorbereiding van de begroting kritisch gekeken naar de bijstelling c.q. aanscherping van elke begrotingspost. Tevens is zorgvuldig gekeken welke lasten/baten als incidenteel zijn aan te merken. De gemeente moet immers sturen op een structureel sluitende begroting. De volgende maatregelen zijn gericht op het structureel sluitend maken van de begroting, zijn als mutatie verwerkt en maken onderdeel uit van de berekende negatieve meerjarige saldi:

- Budget generatiepact vanaf 2021 verlaagd naar € 0 (voordeel € 75.000)
- 1,8 fte vermindering capaciteit team juridische zaken i.v.m. afhandeling vragen raad/burgers ter uitvoering van uw aangenomen motie (voordeel ongeveer € 125.000)
- Bestelling c.q. aanscherpingbudgetten in het programma sociaal domein (voordeel € 200.000)
- Bijstelling bezetting dienstverlening a.g.v. minder paspoortuitgiftes (voordeel € 30.000)

De mutaties worden toegelicht in de programmabegroting.

Hieronder treft u de voorstellen van ons college aan ter dekking van het tekort:

- Voorstel 10: Verhoging toeristenbelasting naar € 3 (voordeel € 272.000)
- Voorstel 12: Verlaging budgetten onderwijsbeleid (w.o. vakonderwijs) in drie jaar (voordeel vanaf begrotingsjaar 2021 oplopend tot € 104.000 in 2023).
- Voorstel 24: Verhoging parkeerbelasting strand boven de inflatie tot € 3,25 per uur (voordeel € 198.000)
- Voorstel 26: Afboeken investeringen met maatschappelijk nut gereedgekomen vóór 2017 (voordeel exploitatie ongeveer € 248.000). Dit voorstel is binnen de huidige wet- en regelgeving de laatste mogelijkheid een financieel technische maatregel door te voeren.

De voorstellen worden toegelicht in de bijlage 'Nieuwe voorstellen'.

Regel 3 geeft het saldo weer na correctie voor incidentele lasten en baten en is van belang voor inzicht in het materieel, reëel en duurzaam begrotingsevenwicht.

Indien de raad de voorstellen van ons college overneemt, is de meerjarenbegroting reëel en duurzaam in evenwicht en voldoet daarmee aan het toezichtcriterium van de provincie Noord-Holland.

U wordt geïnformeerd over de consequenties van de septembercirculaire 2019 in een separate brief. U wordt voorgesteld deze onderdeel te maken van de beraadslaging en de financiële consequenties hiervan als 1^e begrotingswijziging 2020 vast te stellen (beslispunt 4 raadsvoorstel).

Organisatorische middelen

In de programma's vindt u welke middelen per programma worden ingezet. In de paragrafen kunt u per thema meer informatie vinden, zie bijvoorbeeld de paragraaf bedrijfsvoering.

Participatie

In de begroting 2020 is het collegeprogramma 2018 – 2022 verwerkt. Bij de totstandkoming hiervan is de inbreng van inwoners gevraagd (twee bijeenkomsten) en van raadsleden (een bijeenkomst). Verder is in het collegeprogramma zelf veel aandacht voor een participatieve wijze van werken.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt verstuurd naar de provincie en opgenomen in de website begroting 2020.

Samenwerking (Heemstede)

Het gebruikte format en de inhoud van de begroting is waar mogelijk afgestemd met de gemeente Heemstede.

Vervolgproces/evaluatie

Vervolgproces

Na besluitvorming door de raad wordt het raadsbesluit en bijlagen conform art. 191 Gemeentewet voor 15 november verstuurd aan de provincie Noord-Holland. De begroting is gepubliceerd op een website zodat hier gemakkelijk kennis van kan worden genomen. De administratieve consequenties worden verwerkt zodat de budgethouders over de gevoteerde budgetten kunnen beschikken.

Evaluatie

Jaarlijks wordt de P&C-cyclus geëvalueerd met de auditcommissie.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief (2019006554)
- Investeringsprogramma 2020-2022 (2019004068)
- Nieuwe voorstellen (2019006529)
- Ontwerpbegroting 2020: <https://bloemendaal.begroting-2020.nl>
- Brief gevolgen septembercirculaire (*wordt nagestuurd*)

Achterliggende documenten

- Tussenrapportage Bloemendaal financieel duurzaam (februari 2018 / corsa 2018002441)
- Begrotingsanalyse 2017 Bloemendaal (maart 2018 / corsa 2018002441)

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.